

законодавчого запровадження спрощеного стандарту доказування, розширення допустимих доказів і узгодження національного права з міжнародними стандартами захисту жертв збройних конфліктів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Шрамко С. С. Правові механізми відшкодування шкоди жертвам воєнного конфлікту в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2024. Вип. 84. Ч. 4. С. 371–376. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/312336> (дата звернення: 12.04.2025).

2. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок збройної агресії проти України: практика Верховного Суду (цивільна та господарська юрисдикції). Верховний Суд України. 2024. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2024_prezent/Prezent_vidshkod_shkodi_agresia.pdf (дата звернення: 07.04.2025).

3. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації: постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 326. *Офіційний вісник України.* 2022. № 25. Ст. 1304.

4. Практика Верховного Суду у справах про компенсацію моральної шкоди. Верховний Суд України. 2023. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2023_prezent/Pract_mor_shkodi_2023_06_17.pdf (дата звернення: 11.04.2025).

5. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України.* 2004. № 40–41, 42. Ст. 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 12.04.2025).

УДК 347.7

Юзвик І. С.
аспірантка,
Західноукраїнський національний університет

ЗМІСТ ВИКЛЮЧНИХ ПРАВ АВТОРА ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ США «ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО» (1976 РОКУ)

Закон Сполучених Штатів Америки «Про авторське право» 1976 року на даний момент надає в статті 106 [1] автору шість виключних прав на твір. Найважливішою відмінністю від українського законодавства є можливість відчуження кожного з цих прав незалежно від інших, що зазначено в статті 201 цього Закону [2]. Така конструкція багато в чому зручніша, оскільки дозволяє автору передавати іншим особам лише ті права на твір, у яких вони зацікавлені, не позбавляючись при цьому всієї сукупності інших прав. Однак за такого підходу важливим завданням стає таке законодавче закріплення виключних прав, яке охоплювало б максимально можливу кількість можливих способів використання твору, оскільки невдале закріплення може призвести до

серйозного утиску інтересів автора. У зв'язку з цим доцільно проаналізувати, чи охоплює конструкція статті 106 «Про авторське право» 1976 року [1] необхідну кількість способів використання твору.

Перше право з тих, що передбачені статтею 106, — право на відтворення твору шляхом створення копій або фонограм. Щоб зрозуміти це право, слід звернутися до визначення копій, наведеного у статті 101 «Про авторське право» 1976 року [3]. Воно включає в себе будь-які матеріальні об'єкти, на яких твір може бути зафіксовано будь-яким відомим на даний момент або винайденим у майбутньому способом і згодом відтворено за допомогою або без допомоги технічного пристрою. Відповідно, електронні копії, у тому числі зафіксовані в пам'яті ЕОМ, також підпадають під це визначення. Таким чином, це право за своєю суттю аналогічне правові на відтворення, передбаченому українським законодавством, і захищає ті самі інтереси автора, що й воно, при іншому формулюванні. Під це ж визначення потрапить і українське право на практичну реалізацію архітектурного або дизайнерського проекту, оскільки вони включені до переліку об'єктів, на які поширюється дане право.

Друге право – право на створення похідних творів. Воно означає будь-яку адаптацію твору, чи то переклад, театральну адаптацію, кіноадаптацію тощо. Ключовим елементом даного визначення є відкритість переліку видів адаптацій, в якості критерію віднесення до якого закладено базування нового твору на існуючому творі. Відповідно, це право повністю відповідає передбаченому в Цивільному кодексі України [4, Ст. 441] праву на переклад та іншу переробку твору і, завдяки відкритому переліку адаптацій, адекватно захищає інтереси автора в цій сфері.

Третє право полягає в можливості розповсюдження копій твору або фонограм шляхом продажу чи іншого відчуження або шляхом передачі у тимчасове користування. Це право є одним із ключових, оскільки дозволяє його власнику припиняти обіг усіх несанкціонованих копій твору. Це право включає в себе передбачені Цивільним кодексом України [4] повноваження щодо розповсюдження, імпорту як його виду та прокату, лише у більш лаконічному формулюванні. Таким чином, це право охоплює всі потенційно можливі способи розповсюдження, оскільки при його формулюванні використовується дуже широке поняття копії твору.

Четверте право — це право на публічне виконання літературного, музичного, драматичного, хореографічного, аудіовізуального твору або пантоміми. Визначення поняття «виконання» у статті 101 [3] охоплює читання, постановку та інші види виконання, у тому числі з використанням технічних засобів. Це дозволяє віднести до цього поняття і передачу твору в ефір або по кабелю, або його ретрансляцію, так само як і доведення до загального відома, передбачені статтею 441 Цивільного кодексу України. Такий підхід був закріплений ще у справі «Fortnightly Corp. v. United Artists» [5] і впливає також із визначення публічності за статтею 101 [3], що включає в себе і використання технічних засобів.

Обмежений же перелік об'єктів у даному випадку не повинен розглядатися як обмеження права, оскільки виконання притаманне лише не всім об'єктам авторського права в силу їхніх особливостей.

П'яте право – це право на публічний показ літературного, музичного, драматичного, хореографічного, пантоміми, зображень, графіки, скульптури

або окремих кадрів аудіовізуального твору. Визначення показу знову включає в себе і показ із використанням технічних засобів, що у поєднанні з використанням поняття «публічність», розкритого раніше, дозволяє говорити про адекватну відповідність праву на публічний показ, закріпленому в українському праві. Закритість переліку об'єктів тут доречна з тієї ж причини, що й у випадку з публічним виконанням.

Шостим і останнім правом, доданим у 1995 році до змісту Закону США «Про авторське право» 1976 року, є право на цифрову трансляцію звукозаписів [1]. Воно було запроваджено, оскільки звукозаписи відсутні у переліку об'єктів, на які поширюється право на публічне виконання. Не вважаючи за потрібне надавати творцям записів повне право на публічне виконання, притаманне творцям музичних творів, законодавець вирішив забезпечити їхні інтереси таким чином. Однак це доповнення зазнало запеклої критики, оскільки воно сильно обмежує права творців звукозаписів порівняно з композиторами. Тому логічніше виглядає включення звукозаписів до переліку об'єктів права на публічне виконання.

Таким чином, щонайменше всі перелічені в ЦКУ повноваження охоплюються виключними правами, передбаченими законодавством США, що свідчить про надання авторам адекватного захисту їхніх інтересів. Однак можливість передавати права на твір частинами робить американську конструкцію більш зручною для обігу цих прав, особливо підприємницького обігу. У зв'язку з цим видається цікавою та корисною думка про перенесення в українське законодавство можливості відчуження частини виключних прав.

ЛІТЕРАТУРА:

1. 17 U.S. Code § 106 – Exclusive rights in copyrighted works. Cornell Law School. URL: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/106>
2. 17 U.S. Code § 201 – Ownership of copyright. Cornell Law School. URL: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/201>
3. 17 U.S. Code § 101 – Definitions. Cornell Law School. URL: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/17/101>
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 441. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
5. *Fortnightly Corp. v. United Artists*, 392 U.S. 390. URL: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/392/390/>